

Šakių rajono savivaldybės administracijai
savivaldybe@sakiai.lt

2022-07- Nr. SD-

**DĖL SUTARČIŲ NR. VPS-37/PAR21-92, NR. VPS-38/PAR21-93 ir NR. VPS-36/PAR21-94
ĮKAINIŲ PERŽIŪROS**

AB „Kelių priežiūra“ (toliau – Rangovas) ir Šakių rajono savivaldybės administracija (toliau – Užsakovas) 2021-03-12 ir 2021-03-15 sudarė statybos darbų rangos sutartis Nr. VPS-37/PAR21-92, Nr. VPS-38/PAR21-93 ir Nr. VPS-36/PAR21-94 dėl *Šakių rajono savivaldybės administracijos seniūnijų vietinės reikšmės kelių (gatvių) su žvyro danga priežiūros ir paprastojo remonto darbų atlikimo* (toliau – Sutartis).

Rangovas atsižvelgdamas į pasikeitusią geopolitinę situaciją, turėjusią įtakos kainų šuoliui rinkoje, kreipiasi į Užsakovą prašydamas taikyti LR Viešųjų pirkimų įstatymo 89 str. 1 d. 3 p. nustatantį sudarytos sutarties pakeitimo sąlygas ir pakeisti Sutarties kainos peržiūros taisykles. Savo prašymą Rangovas grindžia:

1. Sutarties 3 punkte aiškiai ir nedviprasmiškai numatyta, kad Sutarčiai taikoma fiksuotų įkainių kainodara su peržiūra. Sutarties 6 punkte nurodoma, kad Sutarties įkainiai gali būti peržiūrimi tik dėl pasikeitusio PVM mokesčio ir nei dėl kitų mokesčių, nei dėl kainų lygio pasikeitimo ar minimalaus darbo užmokesčio dydžio pasikeitimo įkainiai perskaičiuojami nebus. Pastebėtina tai, kad vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintos Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (toliau – Metodika) 55 punkte įtvirtinta bendra taisyklė, jog kai darbų atlikimo laikotarpis kartu su numatytu sutarties pratęsimu yra ilgesnis nei dveji metai, pirkimo vykdytojas privalo numatyti fiksuotą kainą su peržiūra arba fiksuotą įkainį su peržiūra arba kitą kainos apskaičiavimo būdą, kartu numatant ir sutarties kainos (įkainių) peržiūros sąlygas. Metodikos 22 punkte numatyta, kad fiksuoto įkainio su peržiūra kainodara sutartyse nustatoma siekiant išlaikyti šalių sutartinių prievolių pusiausvyrą (ypač ilgesnės trukmės sutartims), o Metodikos 23 punkte nurodoma, kad jeigu fiksuotas įkainis buvo peržiūrėtas pagal sutartyje nurodytas kainų peržiūros sąlygas, atitinkamai patikslinami (didėja

arba mažėja) pradinėje sutartyje numatyti įkainių dydžiai be PVM. Lingvistiškai vertinant minėtus Metodikos punktus akivaizdu, jog fiksuoto įkainio su peržiūra kainodaros tikslas išlaikyti šalių sutartinių prievolių pusiausvyrą, numatant tokias peržiūros sąlygas, kurios lemtų fiksuoto įkainio pokytį (didėjimą arba mažėjimą) be PVM. Taigi, vertinant išdėstytą ir tai, kad Sutartyje nustatyta fiksuoto įkainio su peržiūra kainodara, Rangovo manymu yra būtina Sutartį pakeisti, papildant įkainių peržiūros sąlygomis, kurios atitiktų Metodikos reikalavimus ir užtikrintų Sutarties šalių pusiausvyrą.

2. Tarp šalių sudaryta Sutartis, kurios vykdymą ir keitimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPĮ). VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. numatyta, jog pirkimo sutartis gali būti keičiama, kai pakeitimo poreikis atsirado dėl aplinkybių, kurių protinga ir apdairi perkančioji organizacija negalėjo numatyti, ir kai kartu yra šios sąlygos: 1) pakeitimas iš esmės nepakeičia pirkimo sutarties pobūdžio; 2) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės. Taigi, vertinant viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą sutarčių keitimas dėl nenumatytų aplinkybių, vadovaujantis VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. yra galimas tik tada, kai pakeitimo poreikis atsirado dėl aplinkybių, kurių protinga ir apdairi perkančioji organizacija negalėjo numatyti ir tik dėl tų sąlygų, kurios neužtikrina sutarties šalių pusiausvyros.
3. Viešųjų pirkimų tarnyba išaiškinime „Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainų ir kitų sąlygų peržiūrėjimo“ teigia, kad norint atlikti sutarties keitimą vadovaujantis VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. nuostatomis, turi būti įvertinta, kokios aplinkybės egzistavo pirkimo pradžios ir (ar) pasiūlymų pateikimo, ir (ar) sutarties sudarymo metu.¹ Pagrįsdamas aplinkybes, kurios egzistavo pasiūlymo pateikimo ir Sutarties sudarymo metu, Rangovas nurodo, kad:
 - 3.1. tiek pasiūlymo, tiek Sutarties sudarymo metu rinkoje vyravo įprastinės aplinkybės, kurias Rangovas įsivertino veikdamas kaip profesionalus rinkos dalyvis įprastinėmis rinkos sąlygomis. Riziką dėl galimo infliacijos pokyčio (įprastinėmis rinkos sąlygomis nesiekė ir 4

¹ 2022-03-24 VPT išaiškinimas „Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainų ir kitų sąlygų peržiūrėjimo“, <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-viesojo-pirkimo-pardavimo-sutarciau-kainu-ir-kitu-salygu-perziurejimo>)

proc.), Rangovas įsivertino teikdamas pasiūlymą viešajame konkurse. Tačiau situacija iš esmės pasikeitė po 2022-02-24 Rusijos invazijos į Ukrainą;

- 3.2.pasikeitus situacijai, kainų pakilimas viršijo įprastą kasmetinį kainų lygio kilimą daugiau nei 15 proc. Neprognozuojamo kainų šuolio, drastiško energetinių išteklių (kuro), žaliavų kainų didėjimo Rangovas nenumatė ir objektyviai (net dėdamas maksimalias pastangas elgtis apdairiai ir protingai) negalėjo numatyti, kad rinkos kaina taip drastiškai pasikeis dėl visoms šalims tik vėliau paaiškėjusių aplinkybių;
- 3.3.aplinkybės, darančios įtaką nurodytų medžiagų ir kitų resursų kainai, atsirado ir tapo žinomos tik po Sutarties sudarymo, t.y. 2022-02-24. Sutartys sudarytos 2021-03-12 bei 2021-03-15.
- 3.4.aplinkybių, dėl kurių iš esmės padidėjo Sutarties vykdymo kaina po Sutarties sudarymo, Rangovas negalėjo kontroliuoti.
- 3.5.aplinkybių, pakeitusių Sutarties vykdymo kainą po Sutarties sudarymo, Rangovas negalėjo protingai numanyti, kad ir kaip apdairiai ir profesionaliai veiktų rinkoje.
- 3.6.karinių veiksmų sukeltos destruktijos rinkoje, išaugusių kainų Rangovas Sutarties sudarymo metu nebuvo prisiėmęs. Šios rizikos Rangovas negalėjo numatyti ir prisiimti, nes kainų kilimas nepriklausė nuo Rangovo veikimo ar neveikimo.

Atsižvelgiant į tai, jog šiandieninis sutarties vykdymas, perkeliant išaugusių kaštų našta Rangovui, iškreipia sutartinę šalių pusiausvyrą, Rangovas siūlo įkainių perskaičiavimui taikyti Statybos sąnaudų elementų kainų indeksą (Keliai ir gatvės) skelbiamą Lietuvos statistikos departamento. Žemiau lentelėje pateikiame Sutarčių indekso pokytį:

Sutarties Nr.:	VPS-37/PAR21-92	
Sutarties data:	2021-03-12	
Sutarties likutis, Eur be PVM:	46 561,74	
Indeksas/rodiklis indeksavimo metu (naujausiai paskelbtas): Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	130,7104	2022M05
Indeksas/rodiklis indeksavimo laikotarpio pradžioje: Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	108,3974	2021M03
Pokytis:	20,58%	
Perskaičiavimo koeficientas:	1,2058	
Indeksuotas likutis:	56 146,21	
Nuoroda į statistikos departamento statistinius duomenis: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a2884bb0-c504-4a92-a4e8-3e2767e73476		

Sutarties Nr.:	VPS/38PAR21-93	
Sutarties data:	2021-03-15	
Sutarties likutis, Eur be PVM:	52 407,31	
Indeksas/rodiklis indeksavimo metu (naujausiai paskelbtas): Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	130,7104	2022M05
Indeksas/rodiklis indeksavimo laikotarpio pradžioje: Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	108,3974	2021M03
Pokytis:	20,58%	
Perskaičiavimo koeficientas:	1,2058	
Indeksuotas likutis:	63 195,06	
Nuoroda į statistikos departamento statistinius duomenis: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a2884bb0-c504-4a92-a4e8-3e2767e73476		

Sutarties Nr.:	VPS-36/PAR21-94	
Sutarties data:	2021-03-12	
Sutarties likutis, Eur be PVM:	63 432,97	
Indeksas/rodiklis indeksavimo metu (naujausiai paskelbtas): Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	130,7104	2022M05
Indeksas/rodiklis indeksavimo laikotarpio pradžioje: Statybos sąnaudų elementų kainų indeksas (Keliai ir gatvės)	108,3974	2021M03
Pokytis:	20,58%	
Perskaičiavimo koeficientas:	1,2058	
Indeksuotas likutis:	76 490,29	
Nuoroda į statistikos departamento statistinius duomenis: https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=a2884bb0-c504-4a92-a4e8-3e2767e73476		

Vadovaujantis išdėstytu, prašome taikyti LR Viešųjų pirkimų įstatymo 89 str. 1 d. 3 p. nustatantį sudarytos sutarties pakeitimo sąlygas ir pakeisti Sutarties kainos peržiūros taisykles, Sutarties įkainių perskaičiavimui taikant Statybos sąnaudų elementų kainų indeksą (Keliai ir gatvės) skelbiamą Lietuvos statistikos departamento.

Pardavimų skyriaus vadovas

Eugenijus Jankauskas

Ligita Žigeliienė, +37061795436, ligita.zigeliene@keliuprieziura.lt